

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Код і найменування спеціальності	D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Тип і назва освітньої програми	Фінанси, банківська справа та страхування
Курс, семестр	2 курс, 3 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4, Загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год., практичних занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік.
Мова(и) викладання	державна
ННІ / факультет, кафедра	Факультет обліку та фінансів, кафедра фінансів, економічних досліджень і туризму
Контактні дані розробника(ів)	Капаєва Людмила Миколаївна, к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму e-mail: liudmyla.kapaieva@pdau.edu.ua тел.. +38050-32-77-840 сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/kapayeva-lyudmyla-mykolayivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Фінанси, Фінанси підприємств
Компетентності	Загальні: ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним. Фахові: ФК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища. ФК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури. ФК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання,

	фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування). ФК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування). ФК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового та фондового ринку. ФК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування. ФК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
Програмні результати навчання	ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових та фондових ринків, банківської системи та страхування. ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Опанування навчальної дисципліни сприяє формуванню вміння ефективно спілкуватися, слухати та переконувати, здатності співпрацювати, досягати спільних цілей; вміння аналізувати інформацію, робити обґрунтовані висновки; мотивувати інших; вміння генерувати нові ідеї; здатності ефективно планувати свій час

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Формування системи теоретичних і практичних знань у галузі фінансового права як окремої ланки правознавства, про законодавчі та інші нормативно-правові акти, що стосуються сфери суспільних відносин

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Тема 1. Загальні положення фінансового права.
- Тема 2. Правові засади бюджетної та боргової політики.
- Тема 3. Правовий режим публічних фондів коштів і цільових бюджетних фондів коштів.
- Тема 4. Правове регулювання публічних надходжень та податкове право.
- Тема 5. Правові основи банківської діяльності, платіжних систем і розрахунків.
- Тема 6. Правове регулювання грошового обігу та валютних відносин.
- Тема 7. Правове регулювання ринку цінних паперів.
- Тема 8. Основи правового регулювання публічних фінансів.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні методи (лекція, розповідь, пояснення); практичні методи (вправи, робота з навчально-методичною літературою).
2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, навчальні дискусії, відповіді на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти); методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, заохочення і покарання, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження).
3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи (дискусії, , рольові та ділові ігри); комп'ютерні, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій).
4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю (опитування); методи письмового контролю (самостійна робота); методи самоконтролю (самостійний пошук помилок, самоаналіз, визначення пріоритетних напрямів власного навчального інтересу).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	Студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни та відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproosvitniyproces2025.pdf), Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf). Терміни виконання письмових робіт визначаються тематичним планом (індивідуальним планом здобувача вищої освіти) відповідно до розкладу навчальних занять та є однаково прийнятними для всіх форм здобуття вищої освіти. Поточний контроль здійснюється провідним НПП під час навчальних занять, які закріплені за зазначеною навчальною дисципліною відповідно до тематичного плану.
- щодо академічної доброчесності	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Виконання вправ на практичних заняттях виконуються під час проведення практичних занять, завдання самостійної роботи виконується відповідно до переліку завдань протягом вивчення відповідної теми. Перескладання видів робіт відбувається відповідно до діючих нормативних документів. Списування під час контрольних робіт заборонені (у т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist .
- щодо відвідування занять	Відвідування всіх видів навчальних занять є обов'язковим (відповідно до п. 7.9.11 Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproosvitniyproces2025.pdf). Здобувачі вищої освіти, що навчаються в Полтавському державному аграрному університеті дотримуючись положень Статуту ПДАУ та норм Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ зобов'язані бути присутніми на заняттях і не пропускати їх без поважної причини (лікарняний, вагітність і пологи тощо). Відмітка про відвідування занять здобувачами вищої освіти здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	здійснюється згідно чинного законодавства, а саме Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu2025.pdf).
- щодо	Оскарження результатів оцінювання здійснюється згідно п. 5 Положення про

оскарження результатів оцінювання	оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf).
--	--

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Латковська Т., Сідор М., Голоядова Т. Фінансове право : навч.-метод. посіб. (для здобувачів вищої освіти). 2-ге вид., доопр. і доп. [Електронне видання] / Т. Латковська, М. Сідор, Т. Голоядова. Одеса : Фенікс, 2023. 140 с.
2. Музика-Стефанчук О.А., Якимчук Н.Я. Сучасне фінансове право. Право публічних фінансів : підруч. Київ : АртЕк, 2024. 656 с.
3. Пригоцький В. А. Фінансове право : навч. підр. / В. І. Вараниця, О.М. Олійник, В.А. Пригоцький; за ред. В.А. Пригоцького. Вінниця, ТОВ «Нілан-ЛТД» 2020. 605 с.
4. Фінансове право : навч. посіб. / кол. авт.: д.ю.н., проф., засл. діяч науки і техн. України О. С. Юнін, д.ю.н., доц. К. Р. Резворович, к.ю.н., доц. М. П. Юніна та ін. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 180 с.
5. Фінансове право : підруч. / О. О. Дмитрик, Є. О. Алісов, Д. А. Кобильнік та ін. ; за ред. О. О. Дмитрик. Одеса : Видавництво «Юридика», 2022. 466 с.
6. Фінансове право : підруч. / за ред. О. О. Дмитрик ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Одеса : Юридика, 2022. - 466 с.
7. Фінансове право України (загальна частина) : навч. посіб. [Електронний документ] / Л. М. Касьяненко, Т. О. Мацелик, Н. Б. Новицька [та ін.] ; Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. 234 с. (Серія «Податкова та митна справа в Україні» ; т. 173).
8. Фінансове право України : навч. посіб. / [М. В. Ковалів, С. С. Єсімов, І. М. Проць, Р. М. Скриньковський, Ю. Р. Лозинський]. Львів : СПОЛОМ, 2022. 394 с.

Допоміжні

1. Бабін І.І., Вдовічен В.А. Податкове та митне право : навч.-метод. посіб. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 108 с.
2. Банківське право України : навч. посіб. / М. В. Ковалів, С. С. Єсімов, Т. Я. Назар, Н. Я. Лепіш Ж. В. Семчук, Р. М. Скриньковський Львів : СПОЛОМ, 2023. 256 с.
3. Кадала В. В., Хайлова Т. В., Гузенко О. П. Банківське право : навч. посіб. МВС України, Донецький юридичний інститут. Кривий Ріг : ДЮІ, 2020. 172 с.
4. Киян В. Я., Обушенко Н. М., Косяченко К. Е., Нестерцова-Собакарь О. В. Податкове право : навч.-метод. реком. Дніпро : ДДУВС, 2023. 106 с.
5. Латковська Т. Податкове право : навч.-метод. посіб. 2-ге вид., доопр. і доп. [Електронне видання] / Т. Латковська, Т. Голоядова, М. Сідор. Одеса : Фенікс, 2023. 84 с. URL: <https://hdl.handle.net/11300/26379>; DOI: 10.32837/11300.26379.
6. Податкове право : курс лекцій / за ред. Лариси Герасименко та Ганни Козаченко. Київ : НАВС, 2022. 194 с.
7. Податкове право країн ЄС. посіб. / [М.Г. Волощук, О.О. Петріченко, О.В. Білаш, Т.О. Карабін, М.В. Менджул / Ужгород : Видавництво Олександра Гаркуші, 2021. 144 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua>.
8. Податкове право України : навч. посіб. / Р.Л. Сопільник, М.В. Ковалів, І.М. Проць, М.В. Хмиз, Р.М. Скриньковський Львів : Сполом, 2023. 362 с.
9. Страхове право : навч.-метод. посібн. [Електронне видання] / авт. кол.; за ред. Є. О. Харитонов, В. О. Токаревої ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2022. 136 с. URL: <https://hdl.handle.net/11300/25155>.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Міністерства Фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.

Реквізити затвердження	Затверджено на засіданні кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму протокол від 12 січня 2026 р. №9
-----------------------------------	---

Додаток А
Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назви тем / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				
	денна форма				
	Опитування	Виконання тестів	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Разом
Тема 1. Загальні положення фінансового права.	2	4	4	3	13
Тема 2. Правові засади бюджетної та боргової політики.	2	4	4	3	13
Тема 3. Правовий режим публічних фондів коштів і цільових бюджетних фондів коштів.	2	4	4	3	13
Тема 4. Правове регулювання публічних надходжень та податкове право.	2	4	4	3	13
Тема 5. Правові основи банківської діяльності, платіжних систем і розрахунків.	2	4	4	3	13
Тема 6. Правове регулювання грошового обігу та валютних відносин.	2	4	4	3	13
Тема 7. Правове регулювання ринку цінних паперів.	2	4	4	3	13
Тема 8. Основи правового регулювання публічних фінансів.	2	-	4	3	9
Разом	16	28	32	24	100

Додаток Б

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти

- **Опитування** (діапазон 0-2 бали):

Кількість балів	Критерії оцінювання
2 бали	здобувач вищої освіти надав повну відповідь, що свідчить про високий рівень знань механізму функціонування державних фінансів; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку;
1 бал	здобувач вищої освіти надав неповну відповідь, що свідчить про достатній рівень знань механізму функціонування державних фінансів; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку;
0 балів	здобувач вищої освіти не надав відповідь, що не дає можливість оцінити формування ним відповідних компетентностей та набуття програмних результатів навчання

- **Виконання тестів** (діапазон 0-4 бали – за питомою вагою вірних відповідей – виконуються за допомогою онлайн-платформи MOODLE);

Кількість балів	Критерії оцінювання
4 бали	від 81 до 100% вірних відповідей, що свідчить про високий рівень знань механізму функціонування державних фінансів; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку;
3 бали	від 61 до 80% вірних відповідей, що свідчить про достатній рівень знань механізму функціонування державних фінансів; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку;
2 бали	від 41 до 60% вірних відповідей, що свідчить про середній рівень знань механізму функціонування державних фінансів; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку;
1 бал	від 21 до 40%, що свідчить про недостатній рівень знань механізму функціонування державних фінансів; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку;
0 балів	не більше 20% вірних відповідей, що не дає можливість оцінити формування ним відповідних компетентностей та набуття програмних результатів навчання

- **Виконання вправ на практичних заняттях:**

Кількість балів	Критерії оцінювання
4 бали	правильне виконання, що демонструє достатньо високий рівень знань механізму функціонування державних фінансів; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку;
3 бали	неповне виконання, допущені несуттєві помилки, що демонструє достатній рівень знань механізму функціонування державних фінансів; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку;
2 бали	неповне виконання, допущені помилки, що демонструє базовий рівень знань механізму функціонування державних фінансів; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку;
1 бал	виконання задовольняє мінімальні критерії, студент робить принципові помилки, що

	демонструє початковий рівень знань механізму функціонування державних фінансів; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку;
0 балів	студент не виконав правильно завдання, що не дає можливість оцінити формування ним відповідних компетентностей та набуття програмних результатів навчання

- Виконання завдань самостійної роботи:

Кількість балів	Критерії оцінювання
3 бали	правильне виконання, що демонструє достатньо високий рівень знання механізму функціонування державних фінансів; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку;
2 бали	неповне виконання, допущені помилки, що демонструє на базовому рівні знання механізму функціонування державних фінансів; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку;
1 бал	виконання задовольняє мінімальні критерії, студент робить принципові помилки, демонструючи на початковому рівні механізму функціонування державних фінансів; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку;
0 балів	здобувач вищої освіти не виконав завдання, що не дає можливість оцінити формування ним відповідних компетентностей та набуття програмних результатів навчання